

SONAX® Professional Brake & Parts Cleaner - Jarru- ja osien puhdistusaine Aerosoli

Päiväys: 27.5.2013

Edellinen päiväys: 2.5.2010

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste****1.1.1 Kauppanimi**

SONAX® Professional Brake & Parts Cleaner - Jarru- ja osien puhdistusaine Aerosoli

1.1.2 Tunnuskoodi

836 400

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**1.2.1 Käyttötarkoitus**

Ajoneuvojen jarrujen ym. osien huolto ja korjaus.

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

OY KAHA AB

Postiosoite

PL 117

Postinumero ja -toimipaikka

01511 VANTAA

Puhelin

(09) 615 6800

Telefax

(09) 615 68304

Sähköposti

www.kaha.fi

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

Myrkytystietokeskus PL 340, 00029 HUS, puhelin 09-471 977.

2. VAARAN YKSILÖINTI**2.1 Aineen tai seoksen luokitus****67/548/EEC - 1999/45/EC**

F+, Xi, N; R12-38-67-51/53

2.2 Merkinnät**67/548/EEC - 1999/45/EC**

F+

Erittäin helposti syttyvä

Xi

Ärsyttävä

N

Ympäristölle vaarallinen

R-lausekkeet

R12

Erittäin helposti syttyvä.

R38

Ärsyttää ihoa.

R67

Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

R51/53

Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

S-lausekkeet

S2

Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

S23

Vältettävä kaasun/huurun/höyryn/sumun hengittämistä.

S24

Varottava kemikaalin joutumista iholle.

S51

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.

S16

Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.

S80

PAINEPAKKAUS. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50°C:n lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään .Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen.

2.3 Muut vaarat**3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA****3.2 Seokset****Vaaraa aiheuttavat aineosat****CAS/EY-numero ja****Aineosan nimi****Pitoisuus****Luokitus**

rek.nro

SONAX® Professional Brake & Parts Cleaner - Jarru- ja osien puhdistusaine Aerosoli

Päiväys: 27.5.2013

Edellinen päiväys: 2.5.2010

EC 921-024-6	Hiilivedyt C6-C7, n-alkaanit, isoalkaanit, sykliiset, n-heksaani <5 %.	50-75%	F; Xn; N; R11-38-65-67-51/53 Flam.Liq. 2, H225; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Chronic 2, H411; Skin Irrit.2, H315; STOT SE 3, H336
67-63-0	Propan-2-oli	15-25 %	F; R11; Xi; R36; R67; Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H336
110-82-7	Sykloheksaani	5-10 %	F; R11; Xn; R65; Xi; R38; R67; N; R50-53; Flam. Liq. 2, H225; Asp. Tox. 1, H304; Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H336; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410
124-38-9	Hiilidioksidi	<5 %	Press Gas, H280
110-54-3	n-Heksaani		F; R11; Repr. Cat. 3; R62; Xn; R48/20-65; Xi; R38; R67; N; R51-53; Flam. Liq. 2, H225; Repr. 2, H361f (); Asp. Tox. 1, H304; STOT RE 2 (), H373 (); Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H336; Aquatic Chronic 2, H411

3.3 Muut tiedot

Hiilivedyn/hiilivetyjen luokitus perustuu aineen valmistajan luokitukseen.
Bentseenipitoisuus <0,1 %

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

-

4.1.2 Hengitys

Altistunut raittiiseen ilmaan. Mikäli esiintyy epätavallista väsymystä tai pahoinvointia on hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.1.3 Iho

Pesu runsaalla vedellä ja saippualla. Tarvittaessa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huolellinen huuhtelu runsaalla vedellä silmäluomet aukipitäen. Ärsytyksen jatkuessa lääkärin hoitoon.

4.1.5 Nieleminen

Ei saa oksennuttaa! Suun huuhtelu vedellä. Välittömästi lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet**

-

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Jauhe, vaahto, hiilidioksidi, vesisumu.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Vesi.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Palossa voi muodostua myrkyllisiä kaasuja (hiilimonoksidia). -

SONAX® Professional Brake & Parts Cleaner - Jarru- ja osien puhdistusaine Aerosoli

Päiväys: 27.5.2013

Edellinen päiväys: 2.5.2010

- 5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet**
Asianmukaiset suojavarusteet. Suljetuissa tiloissa käytettävä hengityslaitteita.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Varotoimenpiteet, henkilösuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Eristettävä sytytyslähdeistä.
- 6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet**
Ei saa johtaa maaperään eikä pinta- ja pohjaveteen.
- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Imeytys sahanpuruun tai turpeeseen. Jäte kerätään asianmukaisesti hävitettäväksi.
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
-

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Huolehdittava työtilojen hyvästä ilmastoinnista. Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti ja poistettava mahdolliset sytytyslähdeet. Tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Eristettävä sytytyslähdeistä - Tupakointi kielletty.
- 8.1.1 HTP-arvot**
110-54-3	n-heksaani	20 ppm (8 h) iho (HTP2012)	72 mg/m ³ (8 h)
124-38-9	Hiilidioksidi	5000 ppm (8 h) liite3 (HTP2012)	9100 mg/m ³ (8 h)
67-63-0	Propan-2-oli	200 ppm (8 h) 500 mg/m ³ (8 h) (HTP2012)	250 ppm (15 min) 620 mg/m ³ (15 min)
110-82-7	Sykloheksaani	100 ppm (8 h) 350 mg/m ³ (8 h) (HTP2012)	250 ppm (15 min) 875 mg/m ³ (15 min)
- 8.1.2 Muut raja-arvot**
-
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Käsien pesu ennen taukoja ja työn jälkeen.
- 8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**
- 8.2.2.1 Hengityksensuojaus**
-
- 8.2.2.2 Käsiensuojaus**
Nitriilikumisuojakäsineet.
- 8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus**
Suojalasit, jos roiskeet ovat mahdollisia.
- 8.2.2.4 Ihonsuojaus**
-

SONAX® Professional Brake & Parts Cleaner - Jarru- ja osien puhdistusaine Aerosoli

Päiväys: 27.5.2013

Edellinen päiväys: 2.5.2010

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1	Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot	
9.1.1	Olomuoto	Väritön neste, aerosoli.
9.1.6	Kiehumispiste ja kiehumisalue	78-113°C (ilman painetta)
9.1.7	Leimahduspiste	-9°C (ilman painetta)
9.1.9	Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	-
9.1.10	Räjähdysominaisuudet	
9.1.10.1	Alempi räjähdysraja	2 til.% (propan-2-oli), 0,6 til.% (hiilivety C6-C7)
9.1.10.2	Ylempi räjähdysraja	12 til.% (propan-2-oli), 7,0 til.% (hiilivety C6-C7)
9.1.11	Höyrinpaine	-
9.1.13	Suhteellinen tiheys	0,72-0,74 g/ml (20°C) (ilman painetta)
9.1.14	Liukoisuus (liukoisuudet)	
9.1.14.1	Vesiliukoisuus	liukenematon
9.1.14.2	Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)	-
9.1.15	Jakautumiskerroin: n-oktanoliväsi	-
9.1.18	Viskositeetti	Valumisaika 10-12 sek (20°C) (DIN EN ISO 2431/4mm) (ilman painetta)
9.2	Muut tiedot	-

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1	Reaktiivisuus	
10.2	Kemiallinen stabiilisuus	
10.3	Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus	
10.4	Vältettävät olosuhteet	-
10.5	Yhteensopimattomat materiaalit	-
10.6	Vaaralliset hajoamistuotteet	Ei hajoa kemiallisesti käyttötarkoituksen mukaisesti käytettynä.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1	Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista	
	Hiilivety C6-C7	LD50 <5840 mg/kg (suun kautta, rotta)(OECD 401); LD50 >2920 mg/kg (ihon kautta, rotta)(OECD 402); LC50/4 h 25,2 mg/l (hengitettynä, rotta)(OECD 403)
	propan-2-oli	LD50 <5280 mg/kg (suun kautta, rotta)(OECD 401); LD50 12800 mg/kg (ihon kautta, kaniini)(OECD 402); LC50/8 h 47,5 mg/m ³ (hengitettynä, rotta)
	sykloheksaani	LD50 12000mg/kg (suun kautta, rotta); LD50 18000 mg/kg (ihon kautta, kaniini)
	n-heksaani	LD50 28,7 mg/kg (suun kautta, rotta); LD50 3295 mg/kg (ihon kautta, kaniini)
11.1.1	Välitön myrkyllisyys	-
11.1.2	Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden	Höyryjen hengittäminen voi ärsyttää limakalvoja. Toistuvassa käsittelyssä ihoa ärsyttävä.
11.1.3	Herkistymisen	-

SONAX® Professional Brake & Parts Cleaner - Jarru- ja osien puhdistusaine Aerosoli

Päiväys: 27.5.2013

Edellinen päiväys: 2.5.2010

11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset

-

11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen

Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

-

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Hiilivety C6-C7 EL50/48 h 3 mg/l (Daphnia magna)(OECD 202)

Propan-2-oli EC50/48 h 13299 mg/l (Daphnia magna)

Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

-

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

Hiilivety C6-C7 81 % (-) (28 d)

Propan-2-oli 99,9 %(-)(Coupled Unit Test, OECD 303A)

95 % (-) (21 d, OECD 301E)

12.2.2 Kemiallinen hajoavuus

-

12.3 Biokertyvyys

-

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Tuote on veteen liukenematon ja kulkeutuu pinta- ja pohjaveden mukana.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**12.6 Muut haitalliset vaikutukset**

-

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

Hävitys paikallisten viranomais määräysten mukaisesti.

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**14. KULJETUSTIEDOT****14.1 YK-numero** 1950**14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi** aerosolit**14.3 Kuljetuksen vaaraluokka** 2**14.4 Pakkausryhmä****14.5 Ympäristövaarat****14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle****14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti****15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT****15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**

-

SONAX® Professional Brake & Parts Cleaner - Jarru- ja osien puhdistusaine Aerosoli

Päiväys: 27.5.2013

Edellinen päiväys: 2.5.2010

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**16. MUUT TIEDOT****16.3 Tietolähteet**

Valmistajan käyttöturvallisuustiedote/07.03.2013.

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R11	Helposti syttyvä.
R12	Erittäin helposti syttyvä.
R36	Ärsyttää silmiä.
R38	Ärsyttää ihoa.
R48/20	Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä.
R50	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
R51	Myrkyllistä vesieliöille.
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R53	Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R62	Voi mahdollisesti heikentää hedelmällisyyttä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H225	Helposti syttyvä neste ja höyry.
H280	Sisältää paineen alaista kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H315	Ärsyttää ihoa.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
H336	Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H361	Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä.
H373	Saattaa vahingoittaa elimiä <tai mainitaan kaikki tiedetyt kohde-elimet> pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa <mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta>.
H400	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
H410	Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.
H411	Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

16.8 Lisätiedot

OY KAHA AB